

cosmin-florin moldovan

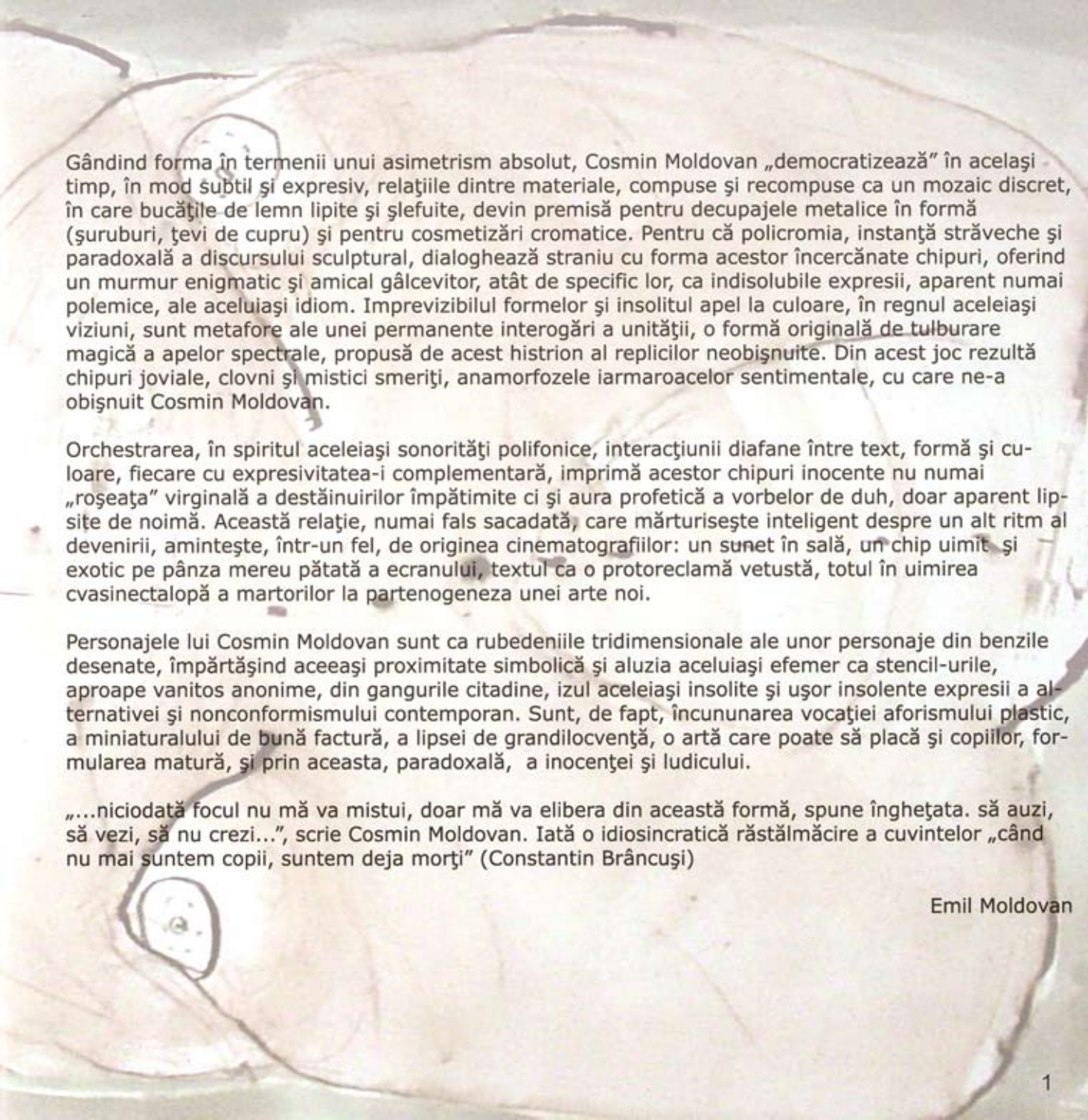
2007

Istorisiri
cu trup
și
suflet

Aforismele prosopomorfe ale lui Cosmin Moldovan

În ciudă unui traseu biografic bine conturat (arădean de origine, cu studii la Timișoara, actualmente doctorand în cadrul Facultății de artă de aici), aş spune că misterul plasticității lui Cosmin Moldovan se înrădăcinează într-o „protoistorie” personală mai puțin cunoscută. Predispoziția lui pentru materialitatea lemnului își are „esențele” într-o moștenire patriarhală din piemonturi orientale, într-o trans-silvanie arhetipală, într-un tărâm specific incursiunilor cinegetice după fabulos. Pentru că, deși un copil al pusteii, fermitatea intransigenței lui funciare, disimulată perfect printr-o ironică abordare a realității, își are resursele într-un habitat spiritual din Valea Gurghiului, un afluent al Mureșului superior. Într-o vale a gurguielor, a înălțimilor artificiale, antropogene, a tumulilor, a unei arte a pământului care a reconfigurat discret geologia și peisajul locului, în proximitatea limesurilor de lume, de unde, mai departe, paleografiile descriu enigmatic un barbarism exotic și legendar. De la Reghin mai sus spre munte, în pasurile dinspre Moldova istorică, într-un isterism al lemnului care dantelează peisajul filtrând lumina răsăritului. Într-o tradiție de lutieri. Într-un orizont al gaterelor debitoare de lemn, un tărâm al arheologiilor industriale. În proximitatea stejarilor seculari cu duh antropomorf, cuiburi de suflete, arbori de judecată și ascensiune. Dincolo de pădurea deasă și neguroasă a Mociarului, în umbra Călimanilor, de unde lemnul cobora la vale în plute despletite, și se pierdea în depărtări occidentale, spre vămile Aradului, pe trasele imperiale ale unor autostrăzi acvatice. Are deci, vocația înălțimilor, a matricilor stilistice unduitoare, alternante și mereu surprinzătoare, într-un orizont crenelat, denticular ca lama fierăstraiei, a formelor de o sculpturalitate naturală, într-un firesc tridimensional numai secvențial perceptibil, cu un versant mereu ascuns privirii. De aici refuzul orizonturilor plate, a bidimensionalității prozaice și implicit a pusteii spirituale.

Ceea ce cred că fascinează la Cosmin Moldovan este capacitatea lucrărilor sale de a se adresa în principal vizualului, prin accentuata dimensiune diurnă a lor, prin zenitalul care le guvernează, formeii lipsindu-i parcă umbra, absorbită discret dar ferm în craclările imperceptibile ale porozității materiei, în interstițiile cavernoase ale îmbinării lemnului, ca o substanță sumbră și inoportună. De aici și senzația de fantastic, de „selenar” al acestei lumi asezonale. Elementele versificației lui plastice, predominant prosopomorfă de această dată, sunt distilate și nuanțate, ca în retorta unui degustător de priviri. Sunt mai degrabă expresia unei viziuni decât experiența tactilității și, de aceea, parcă nici nu stimulează curiozități „neîndemânatic” ci reverii în spectrul multicolor al revelațiilor unui caleidoscop translucid.

Gândind forma în termenii unui asimetrism absolut, Cosmin Moldovan „democratizează” în același timp, în mod subtil și expresiv, relațiile dintre materiale, compuse și recompuse ca un mozaic discret, în care bucățile de lemn lipite și șlefuite, devin premisă pentru decupajele metalice în formă (șuruburi, țevi de cupru) și pentru cosmetizări cromatice. Pentru că policromia, instanță străveche și paradoxală a discursului sculptural, dialoghează straniu cu forma acestor încercănate chipuri, oferind un murmur enigmatic și amical gâlcevitor, atât de specific lor, ca indisolubile expresii, aparent numai polemice, ale aceluiași idiom. Imprevizibilul formelor și insolitul apel la culoare, în regnul aceleiași viziuni, sunt metafore ale unei permanente interogări a unității, o formă originală de tulburare magică a apelor spectrale, propusă de acest histrion al replicilor neobișnuite. Din acest joc rezultă chipuri joviale, clovni și mistici smeriți, anamorfozele iarmaroacelor sentimentale, cu care ne-a obișnuit Cosmin Moldovan.

Orchestrarea, în spiritul aceleiași sonorități polifonice, interacțiunii diafane între text, formă și culoare, fiecare cu expresivitatea-i complementară, imprimă acestor chipuri inocente nu numai „roșeața” virginală a destăinuirilor împătimate ci și aura profetică a vorbelor de duh, doar aparent lipsite de noimă. Această relație, numai fals sacadată, care mărturisește inteligent despre un alt ritm al devenirii, amintește, într-un fel, de originea cinematografilor: un sunet în sală, un chip uimit și exotic pe pânza mereu pătată a ecranului, textul ca o protoreclamă vetustă, totul în uimirea cvasinectalopă a martorilor la partenogeneza unei arte noi.

Personajele lui Cosmin Moldovan sunt ca rubedeniile tridimensionale ale unor personaje din benzile desenate, împărțășind aceeași proximitate simbolică și aluzia aceluiași efemer ca stencil-urile, aproape vanitos anonime, din gangurile citadine, izul aceleiași insolite și ușor insolente expresii a alternativei și nonconformismului contemporan. Sunt, de fapt, încununarea vocației aforismului plastic, a miniaturalului de bună factură, a lipsei de grandilocvență, o artă care poate să placă și copiilor, formularea matură, și prin aceasta, paradoxală, a inocenței și ludicului.

„...niciodată focul nu mă va mistui, doar mă va elibera din această formă, spune înghețata. să auzi, să vezi, să nu crezi...”, scrie Cosmin Moldovan. Iată o idiosincritică răstălmăcire a cuvintelor „când nu mai suntem copii, suntem deja morți” (Constantin Brâncuși)

Emil Moldovan